

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ директора
Охінківської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Сухополов'янської сільської ради
Чернігівської області
01.09.2023 № 64

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
основного циклу початкової освіти (3-4 класи)
Охінківської загальноосвітньої школи
І – ІІІ ступенів
Сухополов'янської сільської ради
Чернігівської області

СХВАЛЕНО
Педагогічною радою Охінківської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Сухополов'янської сільської ради
Протокол від 01.09.2023 р. № 1

Період реалізації: 2023-2024

1. Пояснювальна записка

Освітня програма основного циклу початкової освіти (3-4 класи) Охінківської загальноосвітньої школи I – III ступенів Сухополов'янської сільської ради Чернігівської області (далі - Освітня програма), розроблена на основі Типової освітньої програми, розробленої для 3-4 класів під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої Наказом МОН України № 1273 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1273729-19#Text>) відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» і ґрунтується: на законах України «Про освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>) та «Про повну загальну середню освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>);

на Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80/conv#n8>);

на Державному стандарті початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80/conv#n8>).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою;
  - загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання здобувачів освіти;
  - перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, окремих предметів, зокрема їх інтеграції, логічну послідовність їх вивчення;
- форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Метою початкової освіти школи є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей; розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта в Охінківській ЗОШ I – III ступенів – це перший рівень повної загальної середньої освіти.

Школа здійснює освітній процес за денною формою навчання, тривалість навчального тижня – 5 днів.

Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, визначаються педагогічною радою школи у межах часу, передбаченого цією Освітньою програмою та Санітарним регламентом.

Режим дня підпорядкований створенню оптимальних умов для здійснення

успішної освітньої діяльності.

2. Формами здобуття освіти в школі відповідно до ст.9 Закону України «Про освіту» є:

✓ **інституційна (очна (денна))**

Порядок здобуття повної загальної середньої освіти за інституційною формою окреслено у Положенні про інституційну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Охінківській загальноосвітній школі I – III ступенів Сухополов'янської сільської ради (Наказ по школі № 67 від 30.08.2021 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Охінківській загальноосвітній школі I – III ступенів Сухополов'янської сільської ради Чернігівської області»).

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за інституційною формою здійснюється відповідно до Освітньої програми школи.

✓ **індивідуальна (екстернат, сімейна (домашня форма), педагогічний патронаж).**

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) може організовуватися в школі відповідно до Положення про індивідуальну форму в Охінківській загальноосвітній школі I – III ступенів Сухополов'янської сільської ради (Наказ по школі № 67 від 30.08.2021 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти в Охінківській загальноосвітній школі I – III ступенів Сухополов'янської сільської ради Чернігівської області»).

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
  - адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

3. Зміст Освітньої програми школи має потенціал для формування в здобувачів таких ключових компетентностей, визначених Державним стандартом:

- *вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і*

письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- *математична компетентність*, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання

- здорового способу життя;
- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
  - підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми в ліцеї використовуються внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою

Здобувачі освіти, які розпочинають навчання на другому циклі початкової освіти, повинні відповідно до мети та завдань першого циклу початкової освіти володіти всіма змістовими лініями Типової освітньої програми, розробленої для 1-2 класів під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої Наказом МОН України № 1272 від 08.10.2019 року «Про затвердження типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному циклі повної загальної середньої освіти (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання подано в таблиці 1

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	Кількість годин, 3 клас	Кількість годин, 4 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна	На тиждень	10	10
	На рік	350	350
Математична	На тиждень	5	5
	На рік	175	175
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Технологічна	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Інформатична	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Мистецька	На тиждень	2	2
	На рік	70	70

Фізкультурна	На тиждень	3	3
	На рік	105	105
Усього	На тиждень	25	25
	На рік	875	875
Варіантний складник			
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять ¹	На тиждень	1	1
	На рік	35	35
Загальнорічна кількість навчальних годин	На тиждень	26	26
	На рік	910	910
Гранично допустиме тижневе / річне навчальне навантаження учня ²	На тиждень	23	23
	На рік	805	805

1. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

4. Навчальний план з визначеним переліком предметів і інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням.

Загальні коментарі до плану

4.1. Навчальний план для учнів 3-4 класів школи (таблиця 2) сформовано у відповідності до Таблиці типової освітньої програми (3-4 клас), розроблена під керівництвом Савченко О.Я. (наказ МОН України від 08.10.2019 № 1273) та до загального обсягу навчального навантаження для учнів 3-4 класів (Таблиця 1 **Освітньої програми**).

4.2. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів.
(<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-las/2020/11/20/Savchenko.pdf>)

5. Форми організації освітнього процесу та інструментарій оцінювання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів

здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формульованого характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах підлягають формульованому та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації мети і завдань початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Робочий навчальний план
для 3 -4 класів Охінківської ЗОШ I-III ступенів
на 2023-2024 навчальний рік
відповідно типовій освітній програмі для закладів загальної середньої освіти,
розробленій під керівництвом О. Я. Савченко

наказ МОН № 1273 від 08.10.2019

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень у класі	
	3 клас	4 клас
Інваріантний складник		
Українська мова	3,5	3,5
Літературне читання	3,5	3,5
Іноземна мова	3	3
Математична	5	5
Я досліджую світ (<i>природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі</i>)	3	3
Технологічна	1	1
Інформатична	1	1
Мистецька	2	2
Фізкультурна*	3	3
Усього	25	25
Гранично допустиме тижневе навантаження учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (<i>без урахування поділу на групи</i>)	25	25